

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Program uvodenja učitelja - Vrednovanje i povratne informacije

<https://empowering-teachers.eu/>

The creation of this publication has been co-funded by the Erasmus+ grant program of the European Union under grant no. 626148-EPP-1-2020-2-PT-EPPKA3-PI-POLICY. This publication reflects the views only of the author. Neither the European Commission nor the project's national funding agency are responsible for the content or liable for any losses or damage resulting of the use of this publication.

Ovaj se dokument ne smije kopirati, reproducirati ili mijenjati u cijelosti ili djelomično u bilo koju svrhu bez pismenog dopuštenja LOOP udruge. Osim toga, mora se navesti priznanje autora dokumenta i svi primjenjivi dijelovi obavijesti o autorskim pravima.
Sva prava pridržana.

Ovaj se dokument može promijeniti bez prethodne najave.

Ovaj dokument sastavili su sljedeći članovi međunarodnog konzorcija

© Copyright 2021 LOOP Consortium

Ovo djelo je licencirano pod [CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Contents

11.	Vrednovanje i povratne informacije.....	4
11.1	NAČELA VREDNOVANJA I POVRATNIH INFORMACIJA	5
11.2	VODIČ ZA MENTORSKU RASPRAVU.....	6
	Izvori.....	10

11. Vrednovanje i povratne informacije

A. Koja je glavna ideja/cilj/svrha ovog modula?

Vrednovanje i povratne informacije trajni su proces u svakom planiranju lekcije. Vrednovanje moramo shvatiti kao kontinuirano i integrirano u napredak koji učenici kontinuirano postižu iz dana u dan u učionici. Da bi se to postiglo, dobre povratne informacije o svim onim radnjama koje učenici poduzimaju ključne su za jamčenje kvalitete nastave.

B. Očekivani ishodi učenja:

- Mentor će dobiti pristup materijalu i informacijama koji će mu pomoći da pristupi vrednovanju i povratnim informacijama i kako o tome raspravljati.
- Pripravnik će naučiti učinkovite savjete i razmišljanja o spomenutim temama.

C. Aktivnosti, prezentacije i drugi materijali uključeni u modul:

ELEMENT	Ciljana publika	Vrsta izvora	Vrijeme trajanja	Područje
11.1 Načela vrednovanja i povratnih informacija	Pripravnik	Kratka prezentacija	30 minuta	Pedagoško/didaktičko
11.2 Vodič za mentorsku raspravu	Mentor	Vodič	30 minuta + 100 minuta	Pedagoško/didaktičko

1.1 Načela vrednovanja i povratnih informacija kratak su popis načela i najboljih praksi o učinkovitim povratnim informacijama koje je razvila međunarodna zaklada. Radi se o uzorku popisa preporuka prikladnih za daljnju raspravu ili osobno razmišljanje.

1.2 Vodič za mentorsku raspravu je prijedlog predložka koji može pomoći mentoru pri strukturiranju rasprave s pripravnikom o aspektu vrednovanja i davanju povratnih informacija u relevantnom kontekstu škole. Vodiču je priloženo 6 videouputa koje se mogu koristiti za usmjeravanje razgovora.

D. Prijedlozi za provedbu modula

Modul uvelike ovisi o lokalnom kontekstu pripravnika i mentora. Iz tog razloga, vodič za raspravu (11.2) predviđa veće ulaganje vremena od strane mentora da ga modificira i pripremi za raspravu o temi s pripravnikom. Glavna ideja modula je da mentor i pripravnik pregledaju postojeće propise i prakse te promisle o pozitivnim pristupima i učinkovitim povratnim informacijama.

Načela (11.1) mogu se koristiti kao alternativna referentna točka koja se može koristiti za motiviranje rasprave. (Također mogu poslužiti pripravniku kao alat za refleksiju).

11.1 NAČELA VREDNOVANJA I POVRATNIH INFORMACIJA

Kao početnu točku trebalo bi razmotriti preporuke o dobrim povratnim informacijama koje je uspostavila Zaklada za prosvjetu 2022. godine. Njihovo izvješće o smjernicama se fokusira na ono što je doista važno: načela učinkovitih povratnih informacija, a ne pisane ili usmene metode davanja povratnih informacija. Potiče obnovljeni fokus na načela učinkovite povratne informacije, koje mentor može odabrati i raditi s pripravnikom:

Preporuka 1:

Postavite temelje za učinkovitu povratnu informaciju.

Preporuka 2:

Isporučite povratne informacije u odgovarajuće vrijeme koje su usredotočene na kontinuirano povećanje uspjeha.

Preporuka 3:

Planirajte kako će učenici primati i koristiti povratne informacije.

Preporuka 4:

Pažljivo razmislite o tome kako koristiti svrhovite i vremenski učinkovite pisane povratne informacije.

Preporuka 5:

Pažljivo razmislite kako koristiti svrhovitu verbalnu povratnu informaciju.

Preporuka 6:

Osmislite školsku politiku povratnih informacija koja daje prioritet i daje primjer načelima učinkovite povratne informacije.

Slika 17: Povratne informacije učitelja za poboljšanje učenja učenika [\[link\]](#) (izvor: Izvješće o vođenju 2022. Joe Collin and Alex Quigley, Zaklada za prosvjetu.)

11.2 VODIČ ZA MENTORSKU RASPRAVU

Budući da područje vrednovanja i povratnih informacija uvelike ovisi o lokalnom kontekstu u smislu propisa kao i školskih politika, mentor mora pripremiti prilagođenu raspravu za pripravnika. U tom smislu vodič služi kao pomoć u planiranju rasprave.

Tijekom rasprave bi bilo poželjno da mentor iznosi vlastita iskustva, te se oslanja na već postojeće pripravnikovo iskustvo i njegova očekivanja. Također je potrebno pozabaviti se pravnim ili regulatornim aspektima procesa vrednovanja i školskim politikama u vezi s ovim područjem. Moguća shema za raspravu mogla bi biti sljedeća.

1. Koja su pripravnikova očekivanja/strahovi u vezi s procesom vrednovanja? Koja su njegova dosadašnja iskustva, možda vlastita iskustva kao učenika? (10

- minuta)
2. Dijeljenje vlastite anegdote, iskustva – ako je moguće nešto pozitivno – mentora? Vlastito iskustvo učenika, iskustva s početka karijere, nedavni primjeri? (10 minuta)
 3. Rasprava o dobrim načelima za vrednovanje i davanje povratnih informacija. Konkretni primjeri mentorove dobre prakse ili drugih učitelja. Dogovori pedagoškog osoblja o temi. Rasprava o dolje ponuđenim materijalima. Nije prezentacija nego debata između pripravnika i mentora. (60 minuta)
 4. Konkretni specifičnosti u procesu vrednovanja. Pravni/regulatorni aspekti. Kako bilježiti ocjene i arhivirati ocijenjeno gradivo. Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR) regulirana s obzirom na temu. Komunikacija s roditeljima. Evidencija učitelja/škole. Softver koji se koristi za vrednovanja i vođenje evidencije. Fizička evidencija. (20 minuta)

Ispod je 6 videouputa (3 se posebno bave vrednovanjem, a 3 povratnim informacijama) koji se mogu koristiti u raspravi s mentorom kao polazište za konkretniju raspravu o pitanjima relevantnim za pripravnikov kontekst. Naravno, mentor može pronaći i druge primjere koji su bliži situaciji njihove školske sredine. U svakom slučaju – glavna ideja videa je motivirati refleksivnu raspravu tijekom 1:1 sjednice mentora s pripravnikom.

Vrednovanje

Vrednovanje u obrazovanju: 14 najboljih primjera

<https://www.youtube.com/watch?V=ztkqjh-97c> (4:21)

Ovaj video predstavlja različite načine vrednovanja u obrazovanju. Kao što znate, postoji mnogo različitih vrsta vrednovanja, ali ovaj video prikazuje i fokusira se na 14 konkretnih primjera vrednovanja. U isto vrijeme, video prikazuje povezane primjere vrednovanja uključujući formativno, sumativno, formalno, neformalno, individualno i mnogo više.

- Koju je vrstu vrednovanja koristio Vaš učitelj kad ste bili dijete?
- Jeste li ikada proveli neku od ovih različitih vrsta vrednovanja?
- Ako je Vaš odgovor na prethodno pitanje "Da", recite: Što s njima? Kako ih koristite?
- U tom videu možemo vidjeti 14 konkretnih primjera vrednovanja. Koji je tvoj omiljeni? Objasni zašto.
- Izložite situacije u kojima biste koristili tri od ovih različitih vrsta vrednovanja.

Bloomova taksonomija: Zašto, Kako i Najbolji primjeri

<https://www.youtube.com/watch?V=ooy3m02ueae> (4:19)

Video objašnjava "Bloomovu taksonomiju" i odgovara na pitanje zašto bi je učitelji i odgajatelji trebali koristiti u svojoj praksi. Stoga je glavni opći cilj ovog videa pomoći učiteljima da razumiju Bloomovu taksonomiju, pokazujući njezinu povezanost s Webbovom "Dubinom znanja".

- Jeste li ikada čuli za Bloomovu taksonomiju?
- Što mislite o tome? Kakvo je vaše mišljenje?
- Ako biste imali želju uključiti Bloomovu taksonomiju u svoju nastavu, kako biste to učinili? Možete li navesti tri primjera?

Uvod u Realistično Vrednovanje (RE)

<https://www.youtube.com/watch?v=rufe04hq4mq> (22:41)

Ovaj video govori o drugom načinu razumijevanja vrednovanja koje je realistično. Ako želite saznati više o tome, nemojte propustiti priliku i pogledati video koji objašnjava pristup realističnog vrednovanja (RE) od Pawson-a i Tilley (1997). Gledajući taj video možete naučiti o osnovnim konceptima RE, kako ga provoditi i savjetima za njegovu provedbu.

- Jeste li ikada čuli za Realistično Vrednovanje?
- Što mislite o tome? Kakvo je vaše mišljenje?
- Ako biste imali želju uključiti realistično vrednovanje u svoju nastavu, kako biste to učinili? Možete li navesti 3 primjera?

Povratne informacije

Učinkovita animacija za povratne informacije

<https://www.youtube.com/watch?v=ljczbslyiwi> (3:23)

U ovom videu možete vidjeti kratku animaciju koja Vam prikazuje učitelja na satu i kako on poboljšava svoju praksu i vrednovanje te kako to mijenja njihovu viziju. Vrednovanje bi trebalo biti usmjereno na to koliko je važno dati dobre povratne informacije kako biste motivirali svoje učenike u učenju.

- Što je za Vas učinkovita povratna informacija?
- Što mislite kako bi mogli prenijeti učinkovite povratne informacije svojim učenicima?
- Glavna tema videa je "koliko je važno dati učinkovite povratne informacije kako biste motivirali svoje učenike u učenju", što mislite o tome?
- Možete li navesti tri primjera u kojima učitelj ne daje dobre povratne informacije? Kako to riješiti?

Moć Povratnih Informacija

<https://www.youtube.com/watch?v=s770g-LULFY> (3:26)

Video pokazuje moć učinkovitih povratnih informacija i kako

njihovom primjenom možete promijeniti viziju učitelja i učenika. Također, možete naučiti o četiri razine koje trebate imati na umu da biste razvili tu vrstu povratne informacije. Drugim riječima, uz ovaj video možete naučiti koncepte moći povratne informacije i kako ih iskoristiti za primjenu konstruktivne povratne informacije u svom razredu

- Što je za Vas moć povratnih informacija?
- Glavna tema videa je "koliko je važna moć povratnih informacija", što mislite o tome? Kako to može pomoći Vašim učenicima?
- Da u tvojoj školi postoji učitelj koji u to ne vjeruje, kako biste ga uvjerali da razgovaraju o tome?
- Kako ćete promovirati povratne informacije u svom razredu?

Karakteristike Učinkovitih Povratnih Informacija Učenika

<https://www.youtube.com/watch?V=Huju0xwNFKU> (4:38)

Ovaj video objašnjava i prikazuje četiri glavne karakteristike učinkovite povratne informacije učenika: specifičnost, djelotvornost, pravovremenost i poštovanje. Na taj način također se govori o tome što učitelji trebaju učiniti kako bi ga ugradili u svoju nastavu kako bi poboljšali učenje učenika.

- Koje su glavne karakteristike učinkovite povratne informacije učenika?
- U slučaju da postoji učitelj u vašoj školi koji ne vjeruje u tu vrstu povratne informacije, kako biste ga uvjerali da promijeni svoje mišljenje?
- Kako ćete promicati takvu vrstu povratnih informacija u svom razredu? Opišite tri primjera.

Izvori

Allen, D. W. 1967. *Microteaching. A description.* San Francisco: Stanford University Press

Antonίου, Alexander-Stamatios, Fotini Polychroni in A. N. Vlachakis. 2006. Gender and age differences in occupational stress and professional burnout between primary and high-school teachers in Greece. *Journal of Managerial Psychology* 21, nr. 7:682–690.

Aversano, N., Di Carlo, F., Sannino, G., Tartaglia Polcini, P., & Lombardi, R. 2020. Corporate social responsibility, stakeholder engagement, and universities: New evidence from the Italian scenario. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(4), 1892-1899.

Azman, N. 2012. Choosing teaching as a career: Perspectives of male and female Malaysian student teachers in training. *European Journal of Teacher Education*, 36(1), 113-130.

Barnett, B. G., Matthews, R. J., & O'Mahony, G. R. 2004. *Reflective practice: The cornerstone for school improvement.* Hawker Brownlow Education.

Bergland, Christopher. 2021. Cortisol: Why the "Stress Hormone" Is Public Enemy No. 1. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-athletes-way/201301/cortisol-why-the-stress-hormone-is-public-enemy-no-1> (15. 11. 2021).

Bruinsma, M., & Jansen, E. P. 2010. Is the motivation to become a teacher related to pre-service teachers' intentions to remain in the profession?. *European journal of teacher education*, 33(2), 185- 200.

CHAMPS, A Proactive & Positive Approach to Classroom Management, 2009 Pacific Northwest Publishing

Chan, David W. 2003. Hardiness and its role in the stress–burnout relationship among prospective Chinese teachers in Hong Kong. *Teaching and Teacher Education* 19, št. 4:381–395.

Chang-Mei. 2009. An Appraisal Perspective of Teacher Burnout: Examining the Emotional Work of Teachers. *Educational Psychology Review* 21, 193–218.

Chung, I. F., & Yi-Cheng, H. 2012. Still seeking for an "Iron Bowl"? Pre-service teachers' journeys of career choice in Taiwan. *Asia-Pacific Education Researcher (De La Salle University Manila)*, 21(2), 315- 324.

Cohen, Y., & Kedar, S. 2011. Teacher–student relationships: Two case studies. In *The Oxford handbook of cuneiform culture.*

Cross, M., & Ndofirepi, E. 2015. On becoming and remaining a teacher: Rethinking strategies for developing teacher professional identity in South Africa. *Research Papers in Education*, 30(1), 95-113.

Davidson Richard J., Jon Kabat-Zinn, Jessica Schumacher, Melissa Rosenkranz, Daniel Muller, Saki F. Santorelli, Ferris Urbanowski, Anne Harrington, Katherine Bonus in John F. Sheriden. 2003. Alterations in Brain and Immune Function Product by Mindfulness Meditation. *Psychosomatic Medicine* 65, št. 4:564–570.

Davidson, Richard J. In Antonie Lutz. 2008. Buddhas Brain: Neuroplasticity and Meditation. *IEEE Signal Processing Magazine* 25, št. 1:176–184.

Department of Education and Training, A Teacher's Guide to Effective Mentoring, State of Victoria, 2014
https://education.nt.gov.au/data/assets/pdf_file/0011/427583/2017_teachers_guide_to_effective_experienced_teaching.pdf

Dormann, Christian in Dieter Zapf. 2004. Customer-Related Social Stressors and Burnout. *Journal of Occupational Health Psychology* 9, št. 1:61–82.

Eileen Mooney Cambria, "A Study of the Qualities of Effective Mentor Teachers", Seton Hall University, (2006)
<https://core.ac.uk/download/pdf/151532214.pdf>

Elkin, Allen. 2013. *Stress Management For Dummies*. Hoboken: Wiley.

Epel, Elissa, Jennifer Daubenmier, Judith M. Moskowitz, Susan Folkmann in Elizabeth Blackburn. 2009. Can Meditation Slow Rate of Cellular Aging? Cognitive Stress, Mindfulness, and Telomeres. *Annals of the New York Academy of Science* 1172, št. 1:34–53.

Fink, D.L. 2003. *A Self-Directed Guide to Designing Courses for Significant Learning*.

Fiorilli, C., P. Gabola, A. Pepe, N. Meylan, D. Curchod-Ruedi, O. Albanese in A. A. Doudin. 2015. The effect of teachers' emotional intensity and social support on burnout syndrome. A comparison between Italy and Switzerland. *European Review of Applied Psychology* 65, št. 6:275–283.

Flett, Gordon L., Paul L. Hewitt in C. Jahyne Hallett. 1995. Perfectionism and Job Stress in Teachers. *Canadian Journal of School Psychology* 11, št. 1:32–42.

Flores, M. A., & Niklasson, L. 2014. Why do student teachers enrol for a teaching degree? A study of teacher recruitment in Portugal and Sweden. *Journal of Education for Teaching*, 40(4), 328-343.

Freixa, M. 2017. Professorat novell: competències docents a l'inici de l'exercici professional [Beginning teachers: teaching

competencies at the beginning of the professional practice]. Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.

Friedman, Iscaac A. 2000. Burnout in teachers: Shattered dreams of impeccable professional performance. *Journal of Organizational Behavior* 10, št. 2:179–188.

Gayle Furlow, "How to be an exceptional experienced teacher teacher", *teacherready*, June 28, 2019
<https://www.teacherready.org/exceptional-experienced-teacher-teachers/>

Gilchrist, Lauren. 2019. "Teaching our Teachers: The Value of Teacher Mentorship", *Skyward*,
<https://www.skyward.com/discover/blog/skyward-blogs/skyward-executive-blog/september-2019/teaching-our-teachers-the-value-of-teacher-experienced-teachers>

Gonser, Sarah. 2022 "The Qualities of Exceptional Mentor Teachers", *Edutopia*,
<https://www.edutopia.org/article/qualities-exceptional-experienced-teacher-teachers>

Gore, J., Holmes, K., Smith, M., & Fray, L. 2015. Investigating the factors that influence the choice of teaching as a first career. A Report commissioned by the Queensland College of Teachers. Australia: University of Newcastle.

Hölzel, Britta K., James Carmody, Mark Vangel, Christina Congleton, Sitta M. Yerramsetti, Tim Gard in Sara W. Lazar. 2011. Mindfulness practice leads to increases in regional brain gray matter density. *Psychiatry Research: Neuroimaging* 191, št. 1:36–43.

Horneffer, P. 2020. Implementing a Flipped Classroom in Medical Education.

Ingersoll, R. M., Merrill, E., Stuckey, D. I Collins, G. 2018. Seven trends: The transformation of the teaching force. Consortium for Policy Research in Education, University of Pennsylvania.

Isidori, E. 2003. La formazione degli insegnanti principianti. *Problemi e strategie*. Perugia: Morlacchi Editore

Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. 2009. The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*,79(1), 491-525

Johari, J., Yean Tan, F. And Tjik Zulkarnain, Z.I. 2018. "Autonomy, workload, work-life balance and job performance among teachers", *International Journal of Educational Management*, Vol. 32 No. 1, pp. 107-120. <https://doi.org/10.1108/IJEM-10-2016-0226>

Jugović, I., Marušić, I., Pavin Ivanec, T., & Vizek Vidović, V. 2012. Motivation and personality of preservice teachers in Croatia. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 40(3), 271-287.

Jungert, T., Alm, F., & Thornberg, R. 2014. Motives for becoming a teacher and their relations to academic engagement and dropout among student teachers. *Journal of Education for Teaching*, 40(2), 173- 185.

Kabat-Zinn, John, Ann O. Massion, Jean Kristelle, Linda Gay Peterson, Kenneth E. Fletcher, Lori Pbert, William R. Lenderking in Saki F. Santrorelli. 1992. Effectiveness of a meditation-based stress reduction program in the treatment of anxiety disorders. *The American Journal of Psychiatry* 149, št. 7:936–943.

Kinman, Gail, Siobhan Wray in Calista Strange. Emotional labour, burnout and job satisfaction in UK teachers: the role of workplace social support. *Educational Psychology* 31, št. 7:843–856.

Klassen, R. M., Al-Dhafri, S., Hannok, W., & Betts, S. M. 2011. Investigating pre-service teacher motivation across cultures using the Teachers' Ten Statements Test. *Teaching and Teacher Education*, 27(3), 579-588.

König, J., & Rothland, M. 2012. Motivations for choosing teaching as a career: Effects on general pedagogical knowledge during initial teacher education. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 40(3), 289-315.

Koopsen Cyndie in Caroline Young. 2009. *Integrative Health: a holistic approach for health professionals*. Sudbury, MA: Jones and Bartlett.

Korthagen Fred, A. J. In Angelo Vasalos. 2010. *Going to the Core: Deepening Reflection by Connecting the Person to the Profession*. V: *Handbook of reflection and reflective inquiry*, 529–552. Ur. Nona Lyons. New York: Springer.

Križaj, Robert. 2019. *Čuječnost. Trening za obvladovanje stresa in polno prisotnost v življenju*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Kyriacou, C., & Coulthard, M. 2000. Undergraduates' views of teaching as a career choice. *Journal of education for Teaching*, 26(2), 117-126.

Kyriacou, C., & Kobori, M. 1998. Motivation to learn and teach English in Slovenia. *Educational studies*, 24(3), 345-351.

Kyriacou, C., Hultgren, Å., & Stephens, P. 1999. Student teachers' motivation to become a secondary school teacher in England and Norway. *Teacher Development*, 3(3), 373-381.

Lai, K. C., Chan, K. W., Ko, K. W., & So, K. S. 2005. Teaching as a career: A perspective from Hong Kong senior secondary students. *Journal of Education for Teaching*, 31(3), 153-168.

Leddy, Susan Kum. 2006. *Integrative health promotion: conceptual bases for nursing practice*. Sudbury, MA: Jones and Bartlett.

Levy, David. M., Jacob O. Wobbrock, Alfred W. Kaszniak in Marilyn Ostergen. 2021. Initial results from a study of the effects of meditation on multitasking performance, *Proceeding of the 2011 annual conference extended abstracts on Human factors in computing systems – CHI EA 11*, <https://doi.org/10.1145/1979742.1979862> (15. 11. 2021).

Lovett, S. 2007. "Teachers of promise": Is teaching their first career choice. *New Zealand Annual Review of Education*, 16, 29-53.

Manuel, J., & Hughes, J. 2006. 'It has always been my dream': Exploring pre-service teachers' motivations for choosing to teach. *Teacher Development*, 10(1), 5-24.

Marín, A., Martín, M i Riera, J. 2019. Reptes de l'educació a Catalunya. *Anuari 2018. De la formació inicial a la professió docent: la inducció a la docència [Challenges of education in Catalonia. Yearbook 2018. From the initial training of the teaching profession: induction into teaching]*. Fundació Jaume Bofill i Bonal·letra Alcompàs.

Maslach, Christina, Wilmar B. Schaufeli in Michael P. Leiter. 2001. Job burnout. *Annual Review of Psychology* 52, 397–422.

Mccormick, M. P., & O'Connor, E. E. 2014. Teacher-child relationship quality and academic achievement in elementary school: Does gender matter? *Journal of Educational Psychology*. Advanced online publication.

Mcgonigal, Kelly. 2015. *The Upside of Stress. Why Stress Is Good for You, and How to Get Good at It*. London: Ebury Publishing.

Mckenzie, P., Santiago, P., Sliwka, P., & Hiroyuki, H. 2005. *Teachers matter: Attracting, developing and retaining effective teachers*. Paris, France: OECD.

Mckenzie, P., Weldon, P. R., Rowley, G., Murphy, M., & mcmillan, J. 2014. *Staff in Australia's Schools 2013: Main report on the survey*. Retrieved from http://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?Article=1021&context=tl_l_misc

Mentoring Guide: a guide for experienced teachers. 2003. Center for Health Leadership & Practice, Public Health Institute, for the State Health Principals Executive Mentoring and Consultation Program of the State Health Leadership Initiative (SHLI).

Middleton, Kate. 2009. *Stress. How to de-Stress Without Doing Less*. Oxford: Lion Hudson.

Mojsa-Kaja, Justyna, Kristana Golonka in Tadeusz Marek. 2015. Job burnout and engagement among teachers : worklife areas and personality traits as predictors of relationships with work. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health* 28, št. 1:102–119.

Müller, K., Alliata, R., & Benninghoff, F. 2009. Attracting and retaining teachers: A question of motivation. *Educational Management Administration & Leadership*, 37(5), 574-599.

Nesje, K., Brandmo, C., & Berger, J. L. 2018. Motivation to become a teacher: A Norwegian validation of the factors influencing teaching choice scale. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 62(6), 813-831.

OECD. 2018. *Education Policy Outlook 2018: Putting Student Learning at the Centre*. OECD Publishing.

OECD. 2018. *Effective Teacher Policies: Insights from PISA*. OECD Publishing.

Olsen, B. 2008. How reasons for entry into the profession illuminate teacher identity development. *Teacher Education Quarterly*, 23-40.

Pace, Thaddeus W. W., Lobsang Tezin Negi, Daniel D. Adame, Steven P. Cole, Teresa I. Sivill, Thimoty D. Brown, Michael J. Issa in Charles L. Raison. 2009. Effect of compassion meditation on neuroendocrine, innate immune and behavioral responses to psychosocial stress. *Psychoneuroendocrinology* 34, št. 1:87–98.

Pedersen, Traci. 2021. Meditation's Effects on Emotion Shown to Persist, <https://psychcentral.com/news/2013/06/23/meditations-effects-on-emotion-shown-to-persist#1> (15. 11. 2021).

Pedone, F., & Ferrara, G. 2014. La formazione iniziale degli insegnanti attraverso la pratica del microteaching. *Italian Journal of Educational Research*, (13), 85-98.

Perry, M., Corpuz, G. M., Higbee, B., Jaffe, C., & Kanga, D. 2019. Promising Practices in Local Stakeholder Engagement in School Governance. *Policy Analysis for California Education*, PACE.

Pianta, R. 2001. *Student–Teacher Relationship Scale–Short Form*. Lutz, FL: Psychological Assessment Resources, Inc

Pšeničny, Andreja. 2008. Prepoznavanje in preprečevanje izgorelosti. Didakta. Spletni vir: https://www.burnout.si/uploads/clanki/izgorelost%20poljudni/08_11didak%20izgorelost.pdf (pridobljeno 28. 1. 2022).

Raymond, Larissa, Jill Flack & Peter Burrows. 2016. "A Reflective Guide to Mentoring and being a teacher-experienced teacher", Early Childhood & School Education Group, Department of Education and Training (DET), Victoria, <https://www.education.vic.gov.au/Documents/school/teachers/profdev/Reflectiveguidetoexperiencedteacheringschools.pdf>

Richardson, P. W., & Watt, H. M. 2006. Who chooses teaching and why? Profiling characteristics and motivations across three Australian universities. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 34(1), 27- 56.

Rimm-Kaufman, S. 2015. Improving students' relationships with teachers. American Psychological Association. <https://www.apa.org/education-career/k12/relationships>

Roness, D. 2011. Still motivated? The motivation for teaching during the second year in the profession. *Teaching and Teacher Education*, 27(3), 628-638.

Roness, D., & Smith, K. 2010. Stability in motivation during teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 36(2), 169-185.

Schaufeli, Wilmar B. In Dirk Enzmann. 1998. *The Burnout Companion to Study and Practice: A Critical Analysis*. Philadelphia, PA: Taylor and Francis, Ltd.

Spector, N. 2017. This is your brain on prayer and meditation. <https://www.nbcnews.com/better/health/your-brain-prayer-meditation-ncna812376> (13. 11. 2021).

Spittle, M., Jackson, K., & Casey, M. 2009. Applying self-determination theory to understand the motivation for becoming a physical education teacher. *Teaching and Teacher Education*, 25(1), 190- 197.

Struyven, K., Jacobs, K., & Dochy, F. 2013. Why do they want to teach? The multiple reasons of different groups of students for undertaking teacher education. *European Journal of Psychology of Education*, 28(3), 1007-1022.

Sugai & Colvin. 2004. *Self-Assessment of Classroom Management*. Adapted by Sandy Washburn

Talbert, R. 2021. *Flipped Learning Can Be a Key to Transforming Teaching and Learning Post- Pandemic*. EdSurge.

Vieten, Cassandra. 2011. *Mindfulness for Moms: The Basics*. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/consciousness-matters/201105/mindfulness-moms-the-basics> (15. 11. 2021).

Walker, Matthew. 2017. *Why We Sleep: Unlocking the Power of Sleep and Dreams*. New York: Scribner.

Washburn, Sandy. 2010. Center on Education and Lifelong Learning, Classroom Management Self- Assessment.

Watson, David in Brock Hubbard. 1996. Adaptational Style and Dispositional Structure: Coping in the Context of the Five-Factor Model. *Journal of Personality* 64, št. 4:737–774.

Watt, H. M. G., Richardson, P. W., Klusmann, U., Kunter, M., Beyer, B., Trautwein, U., & Baumert, J. 2012. Motivations for choosing teaching as a career: An international comparison using the FIT-Choice scale. *Teaching and Teacher Education*, 28(6), 791-805. Doi:10.1016/j.tate.2012.03.003

Watt, H. M., & Richardson, P. W. 2007. Motivational factors influencing teaching as a career choice: Development and validation of the FIT-Choice scale. *The Journal of experimental education*, 75(3), 167- 202.

Watt, H. M., & Richardson, P. W. 2012. An introduction to teaching motivations in different countries: Comparisons using the FIT-Choice scale. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 40(3), 185-197.

Xia, Lulu, Hongyi Kang, Qiwu Xu, Michael J. Chen, Yonghong Liao, Meenakshisundaram Thiyagarajan, John O'Donnell, Daniel J. Christensen, Charles Nicholson, Jeffrey Iliff, Takahiro Takano, Rashid Deane in Maiken. Nedergaar. 2014. Sleep drives metabolite clearance from the adult brain. *Science* 342, št. 6156:373–377.

Yüce, K., Şahin, E., Koçer, Ö., & Kana, F. 2013. Motivations for choosing teaching as a career: A perspective of pre-service teachers from a Turkish context. *Asia Pacific Education Review*, 14(3), 295- 306.

Svim elektroničkim izvorima bilo je pristupljeno u listopadu 2022.